

ENKÄTSAMMANSTÄLLNING: BARN OCH UNGDOMAR

Utvärderingsenkäter skickas efter avslutad behandlingsinsats på Terapikolonier ut till barn, vårdnadshavare och remitterande behandlare. Samtliga synpunkter som framkommer i enkätsvaren utgör en viktig del i det ständigt pågående arbetet för att säkerställa god kvalitet, hög patientsäkerhet och utveckla verksamheten på Terapikolonierna.

Sammanfattning

Av de 31 enkäter som skickades ut till barn och unga (över 12 år) som deltagit i gruppbehandlingen på Terapikolonier 2018 inkom 16 besvarade (52 %). Enkäten är uppdelad i två delar, en som rör trivsel, farhågor och huruvida en känt sig sedd, förstådd och hjälpt under vistelsen. En del rör behandlingen på Terapikolonier och hur den påverkat barnet och familjen. Enkäten avslutas med en fråga som rör nuvarande behandling och hur den motsvarar ungdomens behov och slutligen lämnas plats för ytterligare synpunkter. Majoriteten av barnen/ungdomarna uppger att de trivs på kollo. De skattar också genomgående högt på frågor som handlar om de känt sig lyssnade till, fått hjälp, varit omtyckta och kunnat vara sig själva. Vanlig oro innan insatsen var bland annat att inte trivas, inte ha någon att vara med eller att det skulle bli bråk. När det gäller frågor som rör behandlingen och barnet/ungdomens förväntningar uppger majoriteten (75%) att de hoppats på att träffa kompisar eller att få hjälp med kompisar (56%). Andra vanliga förhoppningar handlade om att komma hemifrån (38%) eller att träna på att vara hemifrån (31%) att må bättre (50%) eller få hjälp med oro, ilska eller ledsenhet. På frågan om de mår bättre efter kollo svarade flera ja (44%) eller till viss del (44%). När det gäller frågan om kollo gjort någon skillnad för familjen blev svaren ja (31%), till viss del (38%) och vet inte (31%). Åtta av 13 som svarat på frågan om fortsatt behandling på BUP uppger att de har en behandling på mottagningen. 4 av 10 upplever att de får den hjälp och det stöd de behöver. De som valt att lämna synpunkter lyfter bland annat att de vill att kollo ska vara kvar, en tycker det ska vara längre, en att hen haft en av sina bästa somrar och mått bra på kollo, en att en har kunnat vara sig själv och delat med sig av sina djupaste hemligheter och känslor och två tar upp att de vuxna varit bra.

Författare:

Jennifer Sternberg

Leg Psykolog

Biträdande Verksamhetschef

Terapikolonier

Arbetssätt och metod

Terapikolonier erbjuder gruppbehandling för barn, unga och föräldrar som har en pågående behandlingskontakt inom barn- och ungdomspsykiatri. Varje familj har ett individuellt behandlingsuppdrag som formulerats gemensamt av familj och remittent. Det övergripande målet med behandlingsinsatsen är ett förbättrat psykiskt mående, en stärkt bemästringsförmåga och ett bättre fungerande i vardagen.

Vi har ett flerdimensionellt behandlingsperspektiv vilket innebär att flera teorier och metoder kan användas i behandlingen, exempelvis mentalisering, grupp-, anknytnings- och systemteori. Behandlingen sker både i grupp, exempelvis i gruppsamtal, föräldragrupper och storhandledning, och individuellt genom spontana och planerade samtal. Oavsett om det rör sig om en grupp för barn eller för föräldrar och barn tillsammans har vi alltid ett tätt samarbete med vårdnadshavarna för att kunna stötta, stärka och gemensamt undersöka och tänka kring olika händelser, känslor och tankar.

Behandlingen innehåller också en del psykoedukativa och pedagogiska inslag och eftersom vi bor tillsammans ingår stöd i dagliga rutiner, omsorg och aktiviteter. Den typ av heldygnsvård som Terapikolonier erbjuder ger också möjlighet att gemensamt fånga upp och undersöka de små och stora händelser som uppstår i vardagen. Metoden blir på sätt också ett förhållningssätt där vi kan bekräfta känslor och tankar, utforska händelser utifrån olika perspektiv och själva vara modeller. Syftet är att stärka deltagarnas mentaliseringsförmåga. Med en stark och stabil mentaliseringsförmåga blir vi bättre på att uppfatta missförstånd, förstå vad andra menar och vill, hävda våra behov, samarbeta och reglera våra känslor. Gruppen ger möjlighet att pröva och undersöka sig själv i förhållande till andra i en trygg och varm gemenskap. Det blir särskilt viktigt eftersom de svårigheter deltagarna har handlar om och visar sig relationer eller avsaknaden av relationer.

Utbud och patientgrupp

Sommaren 2018 erbjöds sju olika behandlingsperioder. Tre av perioderna var för föräldrar tillsammans med sitt barn, en för barn och tre för ungdomar. Periodernas längd varierade från 7 dygn upp till 16 dygn. I grupperna för föräldrar och barn tillsammans ingick i två av grupperna en uppföljande dag och ett uppföljande samtalsgrupp och i en av grupperna fyra uppföljande grupptillfällen under hösten. I grupperna för ungdomar ingick en uppföljningshelg under hösten. Syftet med uppföljningsinsatserna är att stärka och ytterligare fördjupa den utveckling och det läkande som skett under sommarens gruppbehandling.

2018 inkom 113 ansökningar till Terapikolonier varav 59 gällde biologiskt födda flickor, 53 gällde biologiskt födda pojkar och resterande 2 gällde barn med annan könstillhörighet. 54 barn och ungdomar, varav 15 återvändare, erbjöds plats på Terapikolonier. Åtta deltagare lämnade återbud, fem så sent att det inte gick att erbjuda platserna åt någon annan. Totalt kom 48 barn och ungdomar ut på någon av Terapikoloniers perioder vilket motsvarar 477 vård dygn (medföljande föräldrar och syskon ej inräknat). 3 av barnen/ungdomarna avbröt

vistelsen i förtid, bland annat p g a hemlängtan och försämrat mående. Åldersspannet 2018 var 4–17 år.

Svårigheter inom ADHD spektrat (54%) dominerade bland ansökningarna följt av autism (41,4 %), ångest (40 %) och depression (27%). Även trotsyndrom och anknytning/samspelssvårigheter var vanligt förekommande (31% vardera). Ett viktigt tillägg för att förstå komplexiteten i den grupp patienter vi möter är att 8 av 10 har flera olika svårigheter i kombination där ADHD tillsammans med bland annat ångest, trots, depression och autism var vanligast. Nio av tio har också flera svåra och potentiellt traumatiserande livshändelser bakom sig såsom utsatthet och svårigheter i relationer till kamrater eller inom familjen, att ha helt eller delvis varit skild från en förälder, psykisk eller fysisk sjukdom hos förälder, våld, missbruk eller övergrepp.

Vanligaste behandlingen inom barn- och ungdomspsykiatri var stödjande kontakt med vårdnadshavare (41%), medicinering med centralstimulantia (35%) och annan medicinering (28%). Stödjande kontakt med barn/ungdom var också vanligt (19%) och Mellanvårdsinsats (16%). 15 % hade en individuell behandlingskontakt och 17 % hade någon form av behandlingsinsats för familj eller vårdnadshavare. Kontakten med barn- och ungdomspsykiatri var olika regelbunden där majoriteten (55%) träffade någon på mottagningen varannan till varje vecka. När det gäller övriga barn och unga var kontakten månatlig (21%) eller glesare än en gång i månaden (22%). Några av familjerna hade också andra insatser antingen via Socialtjänsten (12%) eller via LSS (19%).

Metod

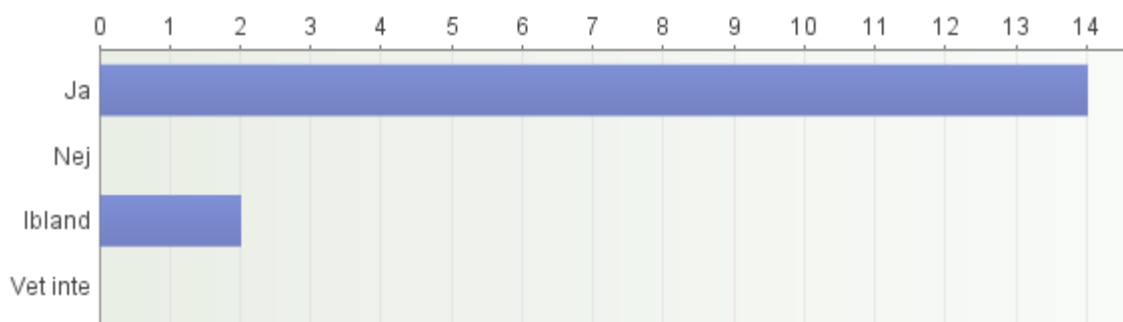
Enkäten för barn och ungdomar som deltagit i gruppbehandlingen på Terapikolonier bestod av två delar med olika frågor och möjligheter att lämna kommentarer. En del rörde trivsel, längden på perioden, farhågor och barnen/ungdomarna fick också ta ställning till sex påståenden utifrån i vilken utsträckning de höll med om dem; detta anges på en sexgradig likertskala som går från instämmer inte alls till instämmer helt. Frågorna rörde bland annat huruvida de känt sig lyssnade till, om de fått hjälp, kunnat vara sig själva och känt sig omtyckta. En del rörde behandlingen på kollo och en del frågor om den fortsatta behandlingen på mottagningen. Enkäten avslutades med utrymme för egna synpunkter eller kommentarer.

Utvärderingsenkät barn och ungdomar 2018

Första delen av enkäten rör hur barnet/ungdomen trivts på kollo, vad det tyckt om längden, i vilken utsträckning de uppfattat att de blivit lyssnade till, förstådda, sedda, hjälpta och omtyckta och om det var något de var oroliga för. Majoriteten (88%) uppger att de trivts och resterande (12%) att de trivts ibland. De flesta tycker att perioden varit lagom lång och några att den varit för kort. En kommenterar att hen gärna stannat ett par dagar till eftersom det var så kul med alla nya kompisar. Barnen/ungdomarna skattar genomgående högt på de frågor som rör om de upplever att de fått den hjälp de behöver, känt sig omtyckta och blivit lyssnade till (4,1–4,7 av 5). Vanlig oro inför insatsen handlade om utanförskap, att inte trivas eller att det skulle bli bråk.

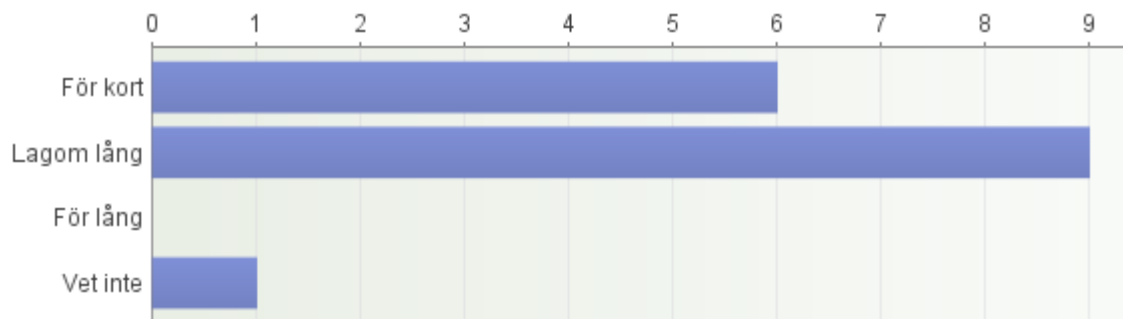
1. Trivdes du på kollo?

Antal svarande: 16

2. Vad tycker du om kolloperiodens längd?

Antal svarande: 16

3. Kommentar:

Antal svarande: 4

- Skulle vilja att vi som var på kollot skulle vara där i två veckor.
- Vill ha 2 veckor
- 3–7 dagar extra hade inte varit farligt
- Men hade gärna stannat några dagar till för det va så kul med alla nya kompisar

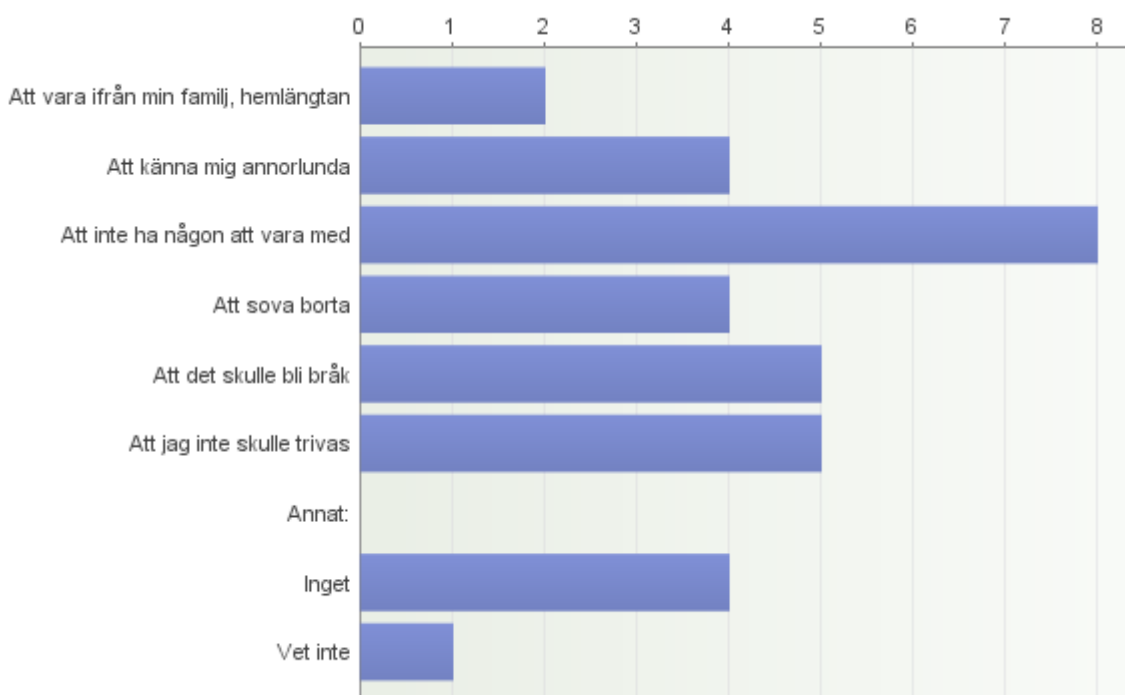
4. Kryssa i den ruta som visar vad du känner

Antal svarande: 16

	0	1	2	3	4	5	Totalt	Medelvärde
De vuxna hjälpte mig när jag behövde det	0	0	1	1	3	11	16	4,5
De vuxna lyssnade på mig	0	1	0	4	4	7	16	4
De andra barnen lyssnade på mig	0	0	0	3	9	4	16	4,1
Jag kunde vara mig själv på kollo	0	0	0	1	3	12	16	4,7
Jag kände mig omtyckt på kollo	0	0	1	2	3	10	16	4,4
De vuxna förstod mig	1	0	1	2	4	8	16	4
Totalt	1	1	3	13	26	52	96	4,3

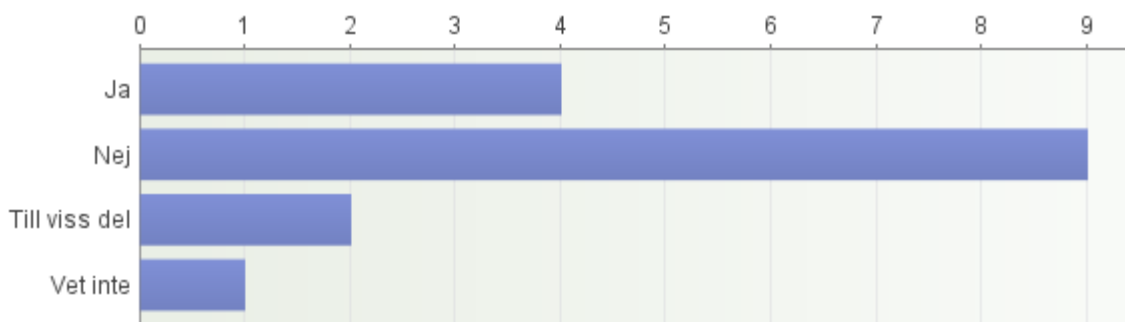
5. Var det något du var orolig för innan?

Antal svarande: 16

6. Blev det så?

Antal svarande: 16

7. Kommentar:

Antal svarande: 2

- Eller, konflikter uppstod ju, fast vad förväntar man sig när man alltid är på varandra? Farlig var det ju inte

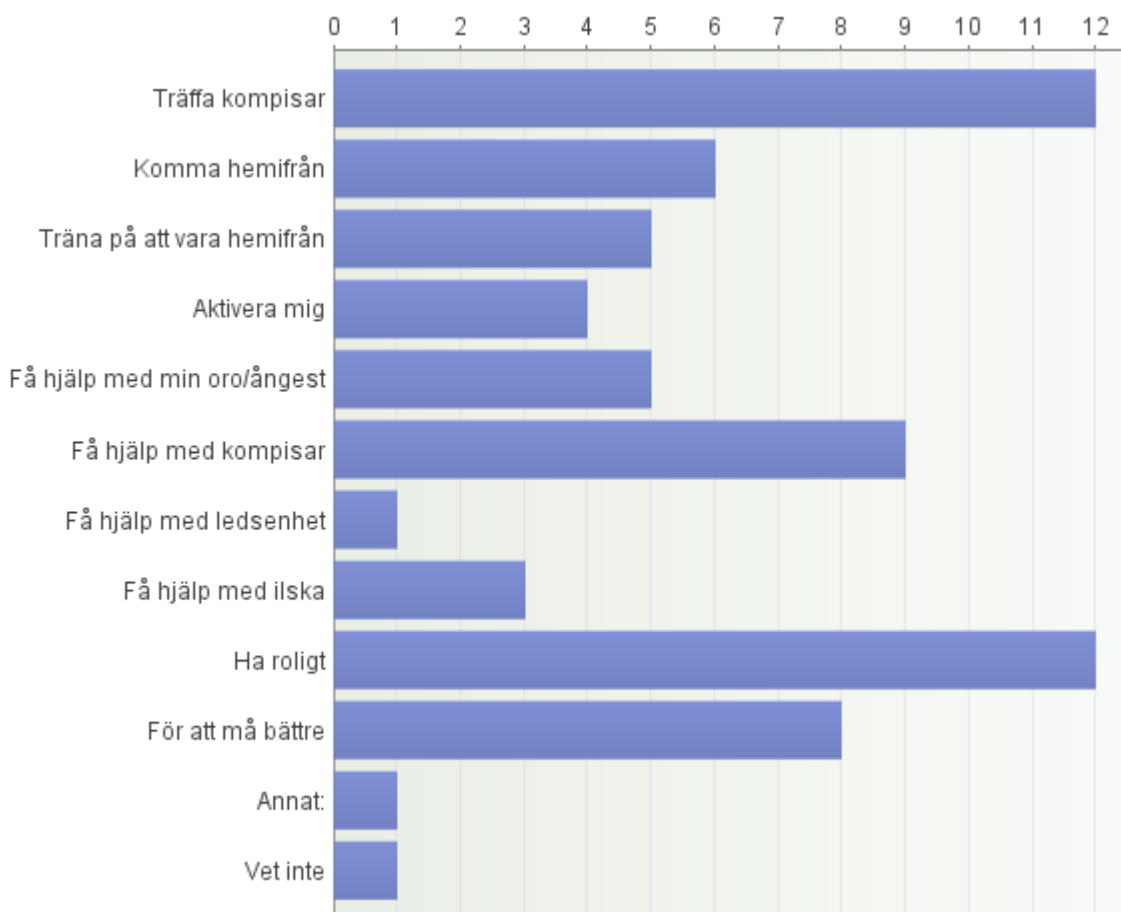
- Att sova borta - jag har insomningsproblem, så jag var orolig innan, men det gick ok. hemlängtan. inga problem trivdes bra

Behandlingen på Terapikolonier

Andra delen av enkäten rör behandlingen på Terapikolonier. Vad barnet/ungdomen själv hoppades på, ville ha hjälp med och om det blev så. Många hoppades på att träffa kompisar (75%) eller att få hjälp med kompisar (56%), komma hemifrån (38%) eller träna på att vara hemifrån (31%), må bättre (50%) eller få hjälp med oro, ilska eller ledsenhet. Många hoppades också på att få ha roligt (75%). Majoriteten uppger att det blev så helt eller till viss del. Barnet/ungdomarna tillfrågades också om de upplever att de mår bättre efter kollo och om insatsen gjort någon skillnad för familjen. Flera barn/ungdomar svarade ja (44%) eller till viss del (44%) på frågan om de mårde bättre efter kollo, en svarade nej och en vet inte. På frågan om kollo gjort någon skillnad för familjen blev svaren ja (31%), till viss del (38%) eller vet inte (31%).

1. Varför åkte du på kollo?

Antal svarande: 16

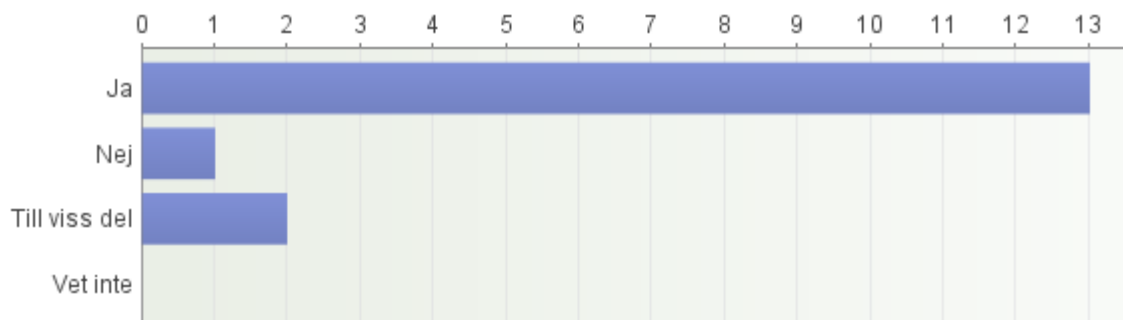

Fritextsvar: Annat:

- mamma ville

3. Blev det så?

Antal svarande: 16

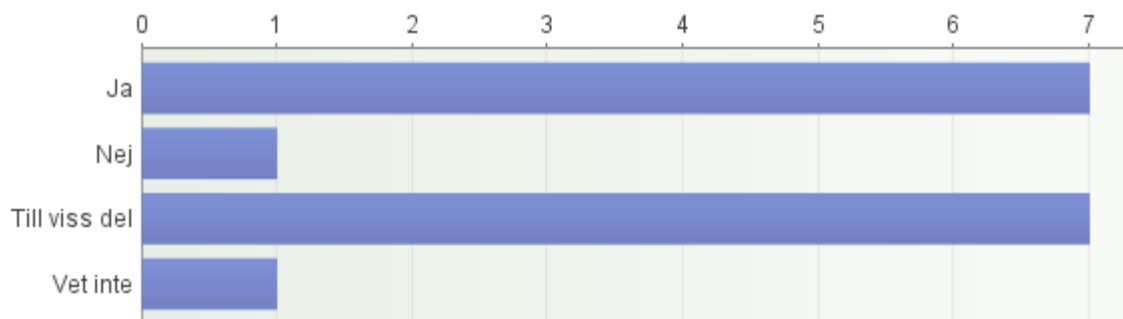
4. Kommentar:

Antal svarande: 3

- Trivdes otroligt bra med alla!! Kollo är bäst!
- jag fick åka hem efter halva tiden då personalen inte hade resurser att se till att jag mådde bra, de ansåg då att jag skulle må bättre hemma. Jag var jätteledsen för att jag inte fick vara kvar och bröt ihop fullständigt vid hemkomsten o mamma och bup fick hjälpa mig tills jag mådde bättre
- Efter sonens vistelse har vi märkt av en större mognad han har lättare att berätta hur han känner och tycker han har lättare att öppna sig vilket leder till mindre konflikter fungerar även bättre i sociala sammanhang

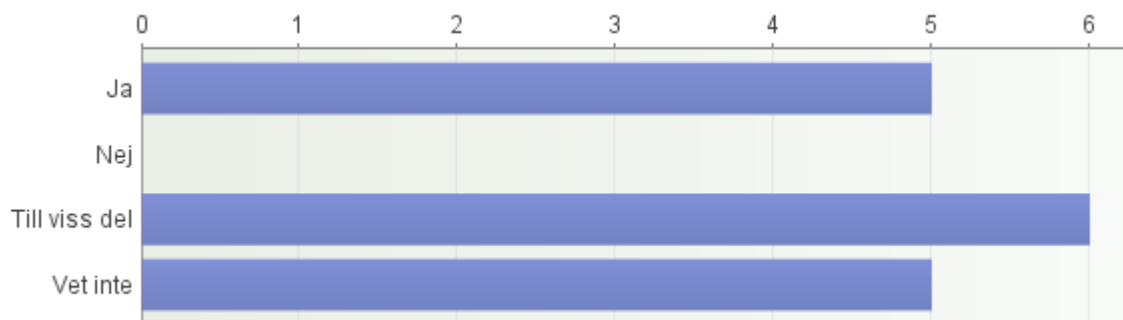
5. Mår du bättre efter kollo?

Antal svarande: 16

6. Har kollo gjort någon skillnad för din familj?

Antal svarande: 16

7. Kommentar:

Antal svarande: 2

- Mindre utbrott mognare bättre förståelse
- positiv upplevelse. Skönt att klara av kollo

Fortsatt behandling på mottagningen

Följande två frågor handlar om vad barnen/ungdomarna får för fortsatt behandling på BUP efter att behandlingen på Terapikolonier avslutats. Åtta av de 13 som svarat på frågan uppger att de har en fortsatt kontakt på BUP, två har ingen behandling den ena då psykologen slutat, en vet inte, en har insatser via habiliteringen och en har sökt insats via LSS. På frågan om de tycker att de får det stöd och den hjälp de behöver svarar fyra av tio ja, en att den inte vet, en tror det, en svarar både ja och nej, en nej men hoppas att den ska få det snart och en lyfter fram att den inte får den hjälp den behöver från kommunen.

1. Vad får du för hjälp och stöd nu efter kollo?

Antal svarande: 13

- Psykologisk hjälp
- Inget stöd. Förutom att prata med Jennifer en gång i veckan
- Jag går på min bup mottagning
- Hjälp via mellanvården och Bup.
- Jag har sökt helgkollo på magelungen
- Vet inte
- BUP OCD
- samtal på bup
- Går på dbt och har helgkollo
- Ska få kortis på LLS samt har insatser från bup
- Stödsamtal.
- KONTAKT kurs via habiliteringen
- annars inget
- Inget just nu då min psykolog slutat

2. Tycker du att du får den hjälp och det stöd du behöver?

Antal svarande: 10

- Ja
- Nej, inte ännu men snart hoppas jag
- Tror det
- Ja
- Inte från min kommun dom väljer att inte köpa in tjänster från andra kommuner fast dom inte kan leverera likvärdigt i utbyte.
- Vet inte
- nej
- Ja
- Mmm
- ja / nej

Övriga kommentarer och synpunkter

Slutligen lämnades plats för barnen/ungdomarna att förmedla om de finns något mer de vill att vi ska veta eller ändra på. Av de tio som valt att lämna kommentarer lyfte tre att de vill att kollo ska få vara kvar bland annat eftersom en får lära känna andra med diagnoser, vara sig själv och dela med sig av sina djupaste hemligheter och känslor, en lyfter att Terapikolonier gör skillnad, två uttrycker att ledarna var bra på olika sätt och en att hen mått bra och haft en av sina bästa somrar, en säger att de vuxna gjorde det de kunde och en att kollo var bra!

1. Är det något mer du vill att vi ska veta eller tycker vi ska ändra på?

Antal svarande: 10

- Att kunna fortsätta kollo i framtiden
- Att kollo inte får stängas ner eftersom man får lära känna andra ungdomar som har diagnoser, vara sig själv, göra saker tillsammans, dela med sig av sina djupaste hemligheter eller känslor.
- Nej
- N var supersnäll. Det var roligt när alla ledare hoppade i vattnet på slutet!
- Att terapikollon gör skillnad
- Vet inte
- Nej, tycker ändå att de vuxna gjorde det dom kunde
- Era ledare var fantastiska och att få komma iväg fick mig att må bra en av min bästa sommar jag har haft
- Ta inte bort terapikollo och gör den längre
- kollo var bra!

Terapikolonier 2018

Jennifer Sternberg

Leg Psykolog

Biträdande verksamhetschef

www.terapikolonier.se

<https://www.facebook.com/terapikolonier>